

Zamiast wstępu

*Dąb pomyłony z krzesłem
wraca do historii
nigdy nie do lasu*
Tymoteusz Karpowicz

W numerze podwójnym (o podwojonej objętości), który z opóźnieniem trafia do Państwa rąk – za co przepraszamy – zamieściliśmy przede wszystkim teksty o przyrodzie i historii, o krajobrazach kulturowych, teksty o naturze niszczonej przez człowieka, a zarazem opisujące „mądre” poczynania nauczycieli przyrody, starających się poprzez działanie uczniów kształtować harmonię w ich stosunkach ze środowiskiem „naturalnym”. Bez kreowania pozytywnej więzi z tą rzeczywistością, która nas otacza trudno mówić o *wychowaniu uczniów dla zrównoważonego rozwoju*. Krajobraz – rozumiany jako synteza elementów przyrodniczych i działalności człowieka – uczy nas tego, że postawa bezwzględnego podporządkowania przyrody pragmatycznym celom człowieka prowadzi nieuchronnie do dewastacji ziemi, na której żyjemy. *„Dąb pomyłony z krzesłem wraca do historii, nigdy nie do lasu”*. Działanie dla zrównoważonego rozwoju nie może być akcyjne. „Sprzątanie świata” – raz do roku, przykuwanie się do drzew w miejscach, gdzie mają przebiegać autostrady – to nie to, o co w edukacji przyrodniczej chodzi. Teksty, które zamieściliśmy w naszym czasopiśmie mówią o tym, że można i trzeba postępować – inaczej.

Dzieje się tak wtedy, gdy nauczyciel, decydując się ograniczyć obszar swojego panowania, uwolni przestrzeń edukacyjną i pozwoli uczniom działać w środowisku. Wówczas znikają szkolne mury, ławki w klasie, miejscem „lekcji” stają się boiska szkolne i otoczenie szkoły, oczyszczalnie ścieków, wysypiska śmieci, sale muzealne, krajobrazy kulturowe najbliższej okolicy. Pedagogikę klasy szkolnej zastępuje dociekanie uczniów badających środowisko przyrodnicze, rozumne wędrowanie po krajobrazach kulturowych.

Nie wszystkie teksty wydrukowane w tym tomie ujmują nauczanie przyrody holistycznie. Zdecydowaliśmy się je zamieścić, bo coś w nich nas zaintrygowało. Mamy nadzieję, że Państwo „holistycznie” je rozwiną.

Zapraszamy więc do dyskusji *e-mailowej* o wychowaniu dla zrównoważonego rozwoju. Mamy nadzieję, że krytyczna refleksja nad tekstami zamieszczonymi w tym numerze „Edukacji przyrodniczej w szkole podstawowej” nam w tym pomoże.

Jeśli do takiej dyskusji dojdzie będziemy umieszczać Państwa uwagi na stronie domowej Centrum Edukacji Nauczycielskiej (www.cen.uni.wroc.pl), a w najbliższym (lub kolejnym) numerze opublikujemy ten materiał.

W „Kontekstach” zamieściliśmy artykuły dotyczące oceniania: programów, kompetencji uczniów... . Również w tym przypadku liczymy, że Państwo podzielicie się z nami swoimi przemyśleniami.

Innymi słowy, podyskutujmy o dydaktyce przyrody.

*Wiele dowiedział się człowiek,
wielu bogom nadał imiona,
odkąd jesteśmy rozmową
i słyszeć możemy się wzajem.*

Niech słowa Walta Whitmana stanowią motto tej dyskusji.

Nasz adres:
centrum@cen.uni.wroc.pl

Redakcja